

RESSÒ DE LA PARAULA

Discerniment polític

Ningú no pot negar que la situació política que vivim a Catalunya és realment complicada i difícil. Una situació que, lògicament, no afecta solament la vida específicament política, sinó que té els seus efectes en tots els àmbits de la vida social, inclosa la vida interna de l'Església.

Però, tot i que no afectés directament la vida interna eclesial, aquesta no podria desentendre's dels problemes socials i polítics que està vivint el poble. L'Església se sent cridada a compartir aquest sofriment i a col·laborar, dins de les seves possibilitats, a trobar solucions justes i pacífiques.

Tant de bo que tinguéssim solucions pràctiques als problemes concrets, que a tots fan sofrir. No tenim aquestes solucions i si les tinguéssim mancaríem d'autoritat per proposar-les, no correspondria defensar-les a l'Església com a tal. El paper de l'Església en aquest camp es concreta a:

- 1) Oferir la seva companyia als qui són directament responsables de la política, començant pel mateix poble i acabant pels dedicats específicament a la política. Una companyia que, naturalment, pot ser rebutjada.
- 2) Estimular els polítics creients, o propers a la fe, al compromís polític il·luminat per la moral evangèlica.
- 3) Aportar els principis i fonaments del discerniment moral, segons l'evangeli i la fe catòlica, des dels quals il·luminar qualsevol acció concreta.

- 4) Aquesta il·luminació des dels principis i fonaments abasta tant les idees o el contingut del projecte polític que es desitja aconseguir (ideologies, utopies, objectius més precisos), com els procediments concrets que es trien per aconseguir aquests objectius.

Aquesta tasca de l'Església no és gens fàcil. L'Església, en proclamar el manament de Jesús «estimeu-vos els uns als altres tal com jo us he estimat», sap que està demanant concreció. En la mesura en què les exigències morals i socials no arriben a concretar-se, es converteixen en paraules i exhortacions buides. D'aquest esforç de concreció se'n diu *discerniment polític*.

I aquest és el gran repte. Hi ha molts profetes que diuen parlar en nom de l'evangeli i la moral catòlica. Ho tenen tot massa clar i s'expressen amb sorprenent nitidesa. Sembla que no els ha costat cap esforç discernir.

Però les condicions de l'autèntic discerniment moral i el seu exercici no es donen espontàniament, tret que l'Esperit hagi concedit aquest do.

El fet, estrany per a alguns, de la diversitat d'opinions polítiques entre germans que professen la mateixa fe, és prova que en aquest terreny les coses no són simples. Suposada la bona intenció de tots, un es pregunta com és possible que escoltin la mateixa Paraula de Déu i coneguin la mateixa doctrina moral i, alhora, sostinguin polítiques diferents. Evidentment fan un discerniment moral, potser veritable i legítim, però en algun moment del seu exercici hi ha hagut alguna cosa que els diferencia.

Així, sabem que el discerniment correcte demana un coneixement objectiu de la realitat social. Però en política es tendeix a mirar la realitat, seleccionant els fets que justifiquen o reforcen l'opció política particular. Els altres fets són silenciats o explicats interessadament. Cal ser honest amb la realitat, encara que reconeixem que la realitat s'interpreta...

El Senyor ens interpel·la des de la vida social. Almenys siguem fidels en el camí de conèixer i obrar la seva voluntat.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

El projecte de Jesús i els nostres projectes

En aquest XXV diumenge del temps ordinari, entrem ja a la segona meitat de l'Evangeli de Marc 9,30-37. Després d'escoltar la confessió de fe, de Pere, Jesús emprèn de nou el seu camí vers Jerusalem on Jesús acabarà la seva vida donant-la per nosaltres d'una forma mai sospitada, per als qui el seguien amb perspectives ben diferents. Aquest tràgic final ja s'ho havia predit i ara s'ho torna a recordar. Però aquest final de la vida de Jesús no entra en les seves ments, continuen somniant un final de camí ben diferent; ells s'entusiasmen amb un «regne de Déu» que signifiqui recuperació de poder, de prestigi, de triomf, els hi costa molt deixar el somni de veritable ambició humana —tot allò que també avui continua movent el nostre món actual i també ens mou a nosaltres, si no fem una opció veritable per se-

guir a Jesucrist i entrem en el seu projecte, un projecte d'amor i servei incondicional i sense mesura. Jesús que penetra en el nostre interior i veu l'ambició dels seus deixebles i els pregunta: de què parlàveu pel camí? I també a nosaltres avui ens ha de qüestionar la mateixa pregunta: què es allò que em mou en la meua vida de cada dia?, quines metes em proposo i per què?

Avui com ahir, la Paraula de Jesús ens ha d'interpel·lar: «El qui vulgui ser el primer, ha de ser l'últim de tots i el servidor de tots» (Mc 9,35...). A qui pot entusiasmar aquesta resposta? Jesús ens posa l'exemple d'un infant. Els infants ens descol·loquen amb les seves reaccions i actituds: la seva mirada transparent, la capacitat per gaudir de les coses senzilles de la vida. I Jesús ens diu a l'Evangel-

geli: «qui acull a un nen en el meu nom, m'acull a mi».

Si sabem mirar amb els ulls d'infant tot el bé que ens envolta, segurament trobarem, també avui, milers de rostres desconeguts d'homes i dones que viuen i es desviuen en un servei silencios i desinteressat, ple d'amor i tendresa vers les persones més febles i desfavorides del nostre món: nens, malalts, avis, immigrants, etc. Persones que no cerquen cap èxit personal, sinó que la seva vida és per als altres, com ho va ser la de la beata Anna Maria Janer. Té una frase que diu: «Com es complau Déu Nostre Senyor amb el bé que fem als nostres germans». Això és el que continuem fent les seves seguidores en la nostra diòcesi i arreu del món.

Gna. Visitació Lorenzo, SF

ECO DE LA PALABRA

Discernimiento político

Nadie puede negar que la situación política que vivimos en Catalunya es realmente complicada y difícil. Una situación que, lógicamente, no afecta sólo a la vida específicamente política, sino que tiene sus efectos en todos los ámbitos de la vida social, incluida la vida interna de la Iglesia.

Pero, aunque no afectara directamente a la vida interna eclesial, ésta no podría desentenderse de los problemas sociales y políticos que está viviendo el pueblo. La Iglesia se siente llamada a compartir este sufrimiento y a colaborar, dentro de sus posibilidades, a encontrar soluciones justas y pacíficas.

Ojalá tuviéramos soluciones prácticas a los problemas concretos, que a todos hacen sufrir. No tenemos esas soluciones y si las tuviéramos careceríamos de autoridad para proponerlas, no correspondería defenderlas a la Iglesia como tal. El papel de la Iglesia en este campo se concreta en:

- 1) Ofrecer su compañía a quienes son directamente responsables de la política, comenzando por el mismo pueblo y acabando por los dedicados específicamente a la política. Una compañía que, naturalmente, puede ser rechazada.
- 2) Estimular a los políticos creyentes, o próximos a la fe, al compromiso político iluminado por la moral evangélica.
- 3) Aportar los principios y fundamentos del discernimiento moral, según el evangelio y la fe católica, desde los cuales iluminar cualquier acción concreta.
- 4) Esta iluminación desde los principios y fundamentos abarca tanto las ideas o el contenido del proyecto político que se desea conseguir (ideologías, utopías, objetivos más precisos), como los procedimientos concretos que se eligen para lograr esos objetivos.

Esta tarea de la Iglesia no es nada fácil. La Iglesia, al proclamar el mandato de Jesús «amaos unos a otros como yo os he amado», sabe que está pidiendo concreción. En la medida en que las exigencias morales sociales no llegan a concretarse, se convierten en palabras y exhortaciones vacías. Este esfuerzo de concreción se llama *discernimiento político*.

Y éste es el gran reto. Hay muchos profetas que dicen hablar en nombre del evangelio y la moral católica. Tienen todo demasiado claro y se expresan con sorprendente nitidez. Parece que no les ha costado ningún trabajo discernir.

Pero las condiciones del auténtico discernimiento moral y su ejercicio no se dan espontáneamente, a no ser que el Espíritu haya concedido ese don.

El hecho, extraño para algunos, de la diversidad de opciones políticas entre hermanos que profesan la misma fe, es prueba de que en este terreno las cosas no son simples. Supuesta la buena intención de todos, uno se pregunta cómo es posible que escuchen la misma Palabra de Dios y conozcan la misma doctrina moral y, al mismo tiempo, sostengan políticas diferentes. Evidentemente hacen un discernimiento moral, quizá verdadero y legítimo, pero en algún momento de su ejercicio ha habido algo que les diferencia.

Así, sabemos que el discernimiento correcto pide un conocimiento objetivo de la realidad social. Pero en política se tiende a mirar la realidad, seleccionando los hechos que justifican o refuerzan la opción política particular. Los otros hechos son silenciados o explicados interesadamente. Hay que ser honesto con la realidad, aunque reconocemos que la realidad se interpreta...

El Señor nos interpela desde la vida social. Al menos seamos fieles en el camino de conocer y obrar su voluntad.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

Curs de formació de Catalunya Sacra

El patrimoni creat en el marc de l'Església no és una resta del passat com qualsevol altra. No es pot explicar bé amb quatre dades històriques o tècniques despulades. És el testimoni —moltes vegades ben viu— d'una manera de veure la persona, la comunitat, el món i la transcendència pròpia dels cristians que al llarg dels segles han viscut a Catalunya. Per gaudir-ne —i fer-ne gaudir— calen una sèrie de coneixements específics que, si en el passat eren transmesos naturalment des del mateix ambient social, avui dia potser cal subratllar d'una manera particular. Per això s'ha creat el projecte de formació Catalunya Sacra.

Aquesta oferta formativa, adreçada a col·lectius com els guies turístics, gestors patrimonials o persones amb interès en les humanitats, comptarà amb 4 sessions impartides per reconeguts especialistes que parlaran d'as-

pectes com: Història de l'Església i la simbologia cristiana (Horta de Sant Joan, 26 d'octubre); Nocions de litúrgia i aspectes per tenir una mirada diferent del patrimoni (Besalú, 11 de gener); El mobiliari litúrgic barroc i la figura del bisbe Oliba (Vic, 25 de gener); i Història de l'art cristià i història del

monaquisme (Monestir de Poblet, 8 de març).

El curs combina ponències amb visites guiades a diferents espais de l'Església d'alt valor patrimonial. Els interessats poden trobar més informació i opció a inscriure's al web: www.cataloniasacra.cat/formacio

Trobada general d'animadors de cant a Lloret de Mar

Aquesta tradicional cita anual està prevista per al cap de setmana del 20 i 21 d'octubre i l'acollirà la Parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar (Bisbat de Girona).

El programa inclou, entre altres, moments culturals, com la visita guiada pel centre històric i Ruta dels Indians; el recorregut de la processó del dia de Santa Cristina —Festa Major a Lloret—, per terra i per mar; també l'eucaristia dominical i el Petit Concert de Trobades. Les inscripcions a la Trobada general es poden fer a través del web: trobadesanimadorsdecant.cat o escrivint al correu electrònic trobades@trobadesanimadorsdecant.cat

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Prova de llegir l'Evangeli almenys cinc minuts al dia. Veuràs com et canvia la vida» (15 de juliol).

@Pontifex: «Jesús ens convida a construir junts la civilització de l'amor en les situacions que ens toca viure a diari» (18 de juliol).

@Pontifex: «Déu vol que li diguem Pare amb la confiança d'un nen que s'abandona als braços de qui li ha donat la vida» (23 de juliol).

@Pontifex: «La pregària mai no és en va: sempre fa brotar alguna cosa nova que tard o d'hora dona els seus fruits» (24 de juliol).

Per molts anys!

El passat 12 de setembre va ser l'aniversari de l'arribada del bisbe Agustí a la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat. Encara que el decret d'erecció de la mateixa és del 15 de juny de 2004, la data de setembre és la considerada com l'inici del camí d'aquesta nova diòcesi, amb el seu pastor al capdavant. Un camí ja de 14 anys que es va celebrar de manera entranyable i familiar a la Casa de l'Església amb un brindis, amb els treballadors, voluntaris, membres de Càritas Diocesana i altres i col·laboradors de la seua diocesana. El bisbe Agustí va animar els presents a donar

gràcies per aquests 14 anys, fixant-nos en els petits detalls que han anat construint aquesta nostra curta història.

A les 20 h, el bisbe Agustí va presidir l'eucaristia a la Catedral de Sant Llorenç, per donar gràcies a Déu i encomanar la vida de la Diòcesi de Sant Feliu.

I com a regal d'aniversari, podríem dir, va tenir lloc l'estrena del nou canal de comunicació *info+BSF*, butlletí informatiu digital que es distribueix per correu electrònic, que en aquests primers dies de vida pública ja compta amb 250 subscriptors.

Des del Seminari

El mes de setembre al Seminari ve marcat per diverses cites que assenyalen moments de convivència, acadèmics, organitzatius. Fent un ràpid repàs, recordem les convivències a Tartera (Cerdanya) de tots els seminaristes de Barcelo-

na i Sant Feliu de Llobregat, del 5 al 7 de setembre. El dilluns dia 10 es van reunir els 8 seminaristes de Sant Feliu a la Casa de l'Església, amb el bisbe Agustí i Mn. Joan Pere Pulido, nomenat el passat mes de juliol delegat diocesà per a la formació dels semi-

naristes. La trobada va propiciar un diàleg interessant entre tots sobre la comunió eclesial, i va acabar amb el res de vespres i el sopar plegats.

Les classes pròpiament van començar el dia 12, però l'acte acadèmic d'inici de curs per a tots els se-

minaristes va tenir lloc dilluns 17, amb la presència del cardenal de Barcelona i del bisbe de Sant Feliu de Llobregat, seguit de l'eucaristia amb vespres i el sopar de germanor (en tancar l'edició d'aquest número no disposem encara d'imatges).

Seminaristes a Tartera

Seminaristes de Sant Feliu de Llobregat

AGENDA

- Celebració de la Mercè a Brians 1.** Dilluns 24 de setembre, a les 11 h, eucaristia amb els interns del centre penitenciari, presidida pel bisbe Agustí, amb els preveres i voluntaris de la pastoral penitenciària.
- Reunió de la Tarraconense.** Dies 25 i 26 de setembre, a Barcelona, coincidint amb l'acte acadèmic d'inici de curs de l'Ateneu Sant Pacià.
- Pelegrinatge de l'Hospitalitat de Lourdes.** Del 27 al 1 d'octubre. El bisbe Agustí s'hi farà present els dies 28, 29 i 30.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

- 24. ■ Dilluns** (lit. hores: 1a setm.) [Pr 3,27-34 / Sl 14 / Lc 8,16-18]. □ *Sant Feliu de Llobregat*: Mare de Déu de la Mercè (s. XIII), patrona de Barcelona (ciutat i arxidiòcesi, 1868, i província eclesiàstica de Barcelona); sant Gerard o Grau, bisbe.
- 25. ■ Dimarts** [Pr 21,1-6.10-13 / Sl 118 / Lc 8,19-21]. Sant Dalmau Moner (1291-1341), rel. dominicà, de Santa Coloma de Farners (Selva); Mare de Déu de la Misericòrdia (Reus).
- 26. ■ Dimecres** [Pr 30,5-9 / Sl 118 / Lc 9,1-6]. Sant Cosme i Damià

(anomenats els sants metges), germans bessons màrtirs a Síria, patrons dels metges i els farmacèutics; sant Nil, abat.

27. □ Dijous [Ecle 1,2-11 / Sl 89 / Lc 9,7-9]. Sant Vicenç de Paül (1581-1660), prev. a París, fund. Paüls (CM, 1625) i confund. Filles de la Caritat (FC, paüles, 1633).

28. ■ Divendres [Ecle 3,1-11 / Sl 143 / Lc 9,18-22]. Sant Venceslau, mr. (935), duc de Bohèmia; sant Llorenç Ruiz, pare de família filipí, i companys, mrs. a Nagasaki (s. XVII);

■ *Lleida*: beat Francesc Castelló i Aleu, mr.

29. □ Dissabte [Dn 7,9-10.13-14 (o bé: Ap 12,7-12a) / Sl 137 / Jo 1,47-51]. Sants arcàngels Miquel (patró dels radiòlegs i els radioterapeutes), Gabriel (patró de la radiodifusió i les telecomunicacions) i Rafael (o Rafel, patró dels emigrants); sant Fratern, bisbe; santa Gudèlia.

30. ■ Diumenge vinent, XXVI de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Nm 11,25-29 / Sl 18 / Jm 5,1-6 / Mc 9,38-43.45.47-48]. Sant Jeroni, prev. i doctor de l'Església, dàlmeta, mort a Betlem (420), patró dels llibreters, biblistes i traductors; santa Sofia, viuda.

Diumenge XXV de durant l'any (B)

COMENTARI

Fills de Déu i servidors dels germans

El llibre de la Saviesa tracta el problema perenne de la mort injusta del qui és perseguit per ser fidel a Déu.

Pel pensament jueu clàssic, els morts van al «sheol» amb existència molt feble i certament lluny de Déu. Per l'estil de vida seguit, rebem recompensa o càstig ja en aquest món: vida llarga, molts fills i riqueses pels qui han obrat el bé; i desgràcies de tota mena pels qui han obrat mal.

La crua realitat n'anirà mostrant l'error.

La secció 1,16-2,24 presenta l'actitud dels *malvats* als qui *el just fa nosa* perquè —de vegades amb paraules i sempre amb obres— *ens retreu que no complim la Llei i no som fidels a l'educació rebuda*.

Els *malvats*, posant a prova el just a veure si és veritat això que diu sobre la seva fi, apunten ja a l'expectativa de la vida més enllà de la mort: *Déu el defensarà i el salvarà*.

Jaume avisa: *On hi ha rivalitats i gelosies, hi ha maldats de tota mena*. Cal, doncs, eliminar les *rivalitats que venen del desig de plaer i de coses que no teniu*.

Més encara: *No teniu perquè demaneu malament; és a dir, amb intenció de malgastar-ho tot en els plaers*.

Què hem de fer? Busquem omplir-nos de la saviesa que ve de dalt que és plena de bons fruits; sobretot el fruit de la justícia que neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau.

Per segon cop Jesús anuncia: *El Fill de l'home el mataran i, un cop mort, al tercer dia Resuscitarà*. Però ells no entenen què volia dir: incomprensió o rebuig?

Pel camí havien discutit quin seria el més important. Llavors Jesús s'assegué (com un catedràtic), i cridà els Dotze a escoltar la lliçó clau: *Si algú vol ser el primer, ha de ser el darrer fent-se el servidor de tots*.

I escenifica l'ensenyament posant al mig dels Dotze un noi: el terme grec no indica un «infant» sinó un «noi» amb el doble matís de fill i servent. Així marca el contrast entre l'actitud dels Dotze que discutien quin seria el més important i el noi que simbolitza l'autèntic cristià: fills vers Déu i servidor dels germans. Qui acull aquest tipus de nois s'identifica amb Jesús i amb el qui l'ha enviat.

Mn. José Luis Arín

▶ Lectura del llibre de la Saviesa (Sv 2,12.17-20)

Els malvats deien: «Posem un parany al just; ens fa nosa i és contrari a tot el que fem; ens retreu que no complim la Llei i que no som fidels a l'educació rebuda. A veure si és veritat això que diu, provem com serà la seva fi. Si realment el just és fill de Déu, Déu el defensarà i el salvarà dels qui el persegueixen. Posem-lo a prova: ultratgem-lo i torturem-lo, a veure si es manté serè; comprovem si sap suportar el mal; condemnem-lo a una mort vergonyosa. Segons diu ell, Déu ja el protegirà.»

▶ Salm responsorial (53)

R. *El Senyor fa costat als meus defensors.*

Déu poderós, feu-me justícia, / salveu-me, pel vostre nom. / Escolteu la meva súplica, / escolteu les meves paraules. R.

Mireu com s'aixequen contra mi, / amb quina violència em volen la mort. / No pensen en Déu. R.

Però és Déu qui m'ajuda, / i fa costat als meus defensors. / De tot cor oferiré sacrificis, / us lloaré, Senyor, perquè sou bo. R.

▶ Lectura de la carta de sant Jaume (Jm 3,16-4,3)

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats hi ha pertorbació i maldats de tota mena. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera.

El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau. D'on venen entre vosaltres les lluites i les baralles? No venen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos? Desitgeu coses que no teniu, i per això mateu. Envegeu coses que no podeu aconseguir, i per això lluiteu i us baralleu. Però vosaltres, no teniu perquè no demaneu. O bé demaneu i no rebeu, perquè demaneu malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

▶ Lectura de l'evangelí segons sant Marc (Mc 9,30-37)

En aquell temps, Jesús i els deixebles passaven per Galilea, però Jesús no volia que ho sapigués ningú. Instruïa els seus deixebles dient-los: «El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, resuscitarà al cap de tres dies.» Ells no entenen què volia dir, però no gosaven fer-li preguntes. Arribaren a Cafarnaüm. Un cop a casa, els preguntà: «Què discutíeu pel camí?» Però ells callaven, perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important.

Aleshores s'assegué, cridà els dotze i els digué: «Si algú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots.» Després feu venir un noi, el posà al mig, el prengué als braços i els digué: «Qui acull un d'aquests nois perquè porta el meu nom, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'ha enviat.»

▶ Lectura del llibre de la Sabiduría (Sab 2,12.17-20)

Se decia de los impíos: «Acechemos al justo, que nos resulta fastidioso, se opone a nuestro modo de actuar, nos reprocha las faltas contra la ley y nos reprende contra la educación recibida. Veamos si es verdad lo que dice, comprobando cómo es su muerte. Si el justo es hijo de Dios, él lo auxiliará y lo librá de las manos de sus enemigos. Lo someteremos a ultrajes y torturas, para conocer su temple y comprobar su resistencia. Lo condenaremos a muerte ignominiosa pues, según dice, Dios lo salvará.»

▶ Salmo responsorial (53)

R. *El Señor sostiene mi vida.*

Oh, Dios, sálvame por tu nombre, / sal por mí con tu poder. / Oh, Dios, escucha mi súplica, / atiende a mis palabras. R.

Porque unos insolentes se alzan contra mí, / y hombres violentos me persiguen a muerte, / sin tener presente a Dios. R.

Dios es mi auxilio, / el Señor sostiene mi vida. / Te ofreceré un sacrificio voluntario, / dando gracias a tu nombre, que es bueno. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol Santiago (Sant 3,16-4,3)

Queridos hermanos: Donde hay envidia y rivalidad, hay turbulencia y todo tipo de malas acciones. En cambio, la sabiduría que viene de lo alto es, en primer lugar, intachable, y además es apacible, comprensiva, conciliadora, llena de misericordia y buenos frutos, imparcial y sincera. El fruto de la justicia se siembra en la paz para quienes trabajan por la paz. ¿De dónde proceden los conflictos y las luchas que se dan entre vosotros? ¿No es precisamente de esos deseos de placer que pugnan dentro de vosotros? Ambicionáis y no tenéis, asesináis y envidiáis y no podéis conseguir nada, lucháis y os hacéis la guerra, y no obtenéis porque no pedís. Pedís y no recibís, porque pedís mal, con la intención de satisfacer vuestras pasiones.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 9,30-37)

En aquel tiempo, Jesús y sus discípulos atravesaron Galilea; no quería que nadie se enterase, porque iba instruyendo a sus discípulos. Les decía: «El Hijo del hombre va a ser entregado en manos de los hombres y lo matarán; y después de muerto, a los tres días resucitará». Pero no entendían lo que decía, y les daba miedo preguntarle. Llegaron a Cafarnaún, y una vez en casa, les preguntó: «¿De qué discutíais por el camino?». Ellos callaban, pues por el camino habían discutido quién era el más importante. Jesús se sentó, llamó a los Doce y les dijo: «Quien quiera ser el primero, que sea el último de todos y el servidor de todos». Y tomando un niño, lo puso en medio de ellos, lo abrazó y les dijo: «El que acoge a un niño como este en mi nombre, me acoge a mí; y el que me acoge a mí, no me acoge a mí, sino al que me ha enviado.»